

Sygn. akt IV KS 18/21

POSTANOWIENIE

Dnia 10 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 10 czerwca 2021 r..

w sprawie **P. L.**,

oskarżonego z art. 200 § 1 k.k. oraz z art. 58 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,

kwestii dopuszczalności skargi obrońcy oskarżonego,

od wyroku Sądu Okręgowego w R.,

z dnia 16 grudnia 2020 r., sygn. akt III Ka (...),

uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w R. z dnia 27 listopada 2019 r., sygn. akt X K (...) i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania,

na podstawie art. 539a § 3 k.p.k. i art. 539f k.p.k. oraz art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k.

postanowił

1. pozostawić skargę bez rozpoznania;

2. obciążyć oskarżonego P.L. uiszczoną przez niego opłatą sądową w kwocie 450 zł.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w R., wyrokiem z dnia 27 listopada 2019 r., sygn. akt X K (...), uznał P.L. winnym popełnienia czynu polegającego na tym, że w dniu 8/9 listopada 2016 r. w miejscowości H., doprowadził do obcowania płciowego małoletnią poniżej 15 roku życia Z.K., tj. czynu z art. 200 § 1 k.k., za który wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności oraz czynu polegającego na tym, że w dniu 8/9 listopada 2016 r. w miejscowości H., wbrew przepisom

ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, udzielił małoletniej Z.K. środek odurzający w postaci marihuany, tj. czynu z art. 58 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, za który wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności. Sąd orzekł również karę łączną 2 lat pozbawienia wolności.

Obróńca oskarżonego wniósł apelację od wyroku Sądu I instancji, w której zaskarżył ten wyrok w całości.

Sąd Okręgowy w R. wyrokiem z dnia 16 grudnia 2020 r., sygn. akt III Ka (...), uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do rozpoznania w pierwszej instancji Sądowi Okręgowemu w R. Sąd odwoławczy wskazał, że czyn oskarżonego polegający na doprowadzeniu do obcowania płciowego małoletniej poniżej 15 roku życia powiązany z udzieleniem jej środka odurzającego należy odnieść do znamion typu czynu zabronionego z art. 197 § 3 pkt 2 k.k. To zaś determinuje rozpoznanie sprawy przez sąd właściwy, jakim jest sąd okręgowy. Skoro zaś w sprawie w I instancji sprawę rozpoznawał sąd rejonowy, to zachodzi bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 4 k.p.k. skutkująca koniecznością uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Skargę od wyroku Sądu odwoławczego, wniósł obrońca oskarżonego zaskarżając go w całości i zarzucając rażące naruszenie art. 437 § 2 k.p.k., mające wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, poprzez uchylenie wyroku I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania ze względu na zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 4 k.p.k., podczas gdy zachowania oskarżonego nie sposób rozpatrywać jako zbrodni, z powodów wskazanych w skardze.

W odpowiedzi na skargę obrońcy oskarżonego, prokurator wniósł o oddalenie skargi na wyrok sądu odwoławczego jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga obrońcy oskarżonego P.L. jest niedopuszczalna i dlatego należało pozostawić ją bez rozpoznania.

Na wstępie konieczne jest podkreślenie, że zgodnie z art. 539f k.p.k. w postępowaniu uregulowanym w rozdziale 55a k.p.k. odpowiednie zastosowanie znajdują m.in. przepisy art. 530 § 2 i 3 k.p.k. oraz art. 531 k.p.k. Pierwszy z przepisów dotyczy określenia podstaw odmowy przyjęcia kasacji w przypadku niespełnienia warunków jej skutecznego wniesienia, drugi zaś daje podstawę do pozostawienia kasacji bez rozpoznania przez Sąd Najwyższy, gdy została ona bezpodstawnie przyjęta. Jako, że zarówno kasacja, jak i skarga na wyrok kasatoryjny sądu odwoławczego stanowią nadzwyczajne środki zaskarżenia, przepis art. 530 § 2 k.p.k. i art. 531 k.p.k. należy w postępowaniu skargowym stosować bez znaczących modyfikacji.

Zgodnie z art. 539a k.p.k. skargę na wyrok odwoławczy uchylający wyrok sądu I instancji i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania można oprzeć wyłącznie na zarzucie naruszenia przez sąd odwoławczy art. 437 k.p.k. lub z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k.

W przedmiotowej sprawie skarżący zarzucił naruszenie pierwszego z wymienionych przepisów. Art. 437 § 2 *in fine* k.p.k. stanowi, że uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez sąd I instancji może nastąpić m.in. w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k. Naruszenie tego przepisu przez sąd odwoławczy – uzasadniające wniesienie skargi – może zatem polegać na wydaniu kasatoryjnego orzeczenia pomimo niezaistnienia ku temu podstaw.

Należy stwierdzić, że zarzut naruszenia art. 437 k.p.k. sformułowany przez skarżącego stanowi wyłącznie pretekst do przedstawienia zarzutów niedopuszczalnych w drodze skargi z art. 539a k.p.k. W rzeczywistości bowiem skarżący dostrzega uchybienia nie w naruszeniu art. 437 k.p.k., a w przedmiocie ustaleń faktycznych przyjętych przez sąd odwoławczy. Skarżący

bowiem przeprowadza wyłącznie polemikę z ustaleniami sądu odwoławczego w przedmiocie strony podmiotowej oskarżonego oraz wpływu środków odurzających na zachowanie pokrzywdzonej. W uzasadnieniu skargi przedstawione zostały nie zarzuty co do zastosowania przez sąd odwoławczy art. 437 § 2 k.p.k., ale wyłącznie alternatywna wersja stanu faktycznego, która zdaniem skarżącego powinna zostać przyjęta w sprawie.

Podnoszenie tego rodzaju zarzutu w skardze jest natomiast niedopuszczalne, gdyż ich rozpoznanie przez Sąd Najwyższy czyniłoby z postępowania skargowego kolejne postępowanie instancyjne (co do meritum). Należy przypomnieć, że kontrola z perspektywy zarzutu błędu co do ustaleń faktycznych, skutkowałaby *de facto* wprowadzeniem powtórnej kontroli odwoławczej. To zaś sprzeciwia się istocie kontroli w trybie skargi, której zakres ogranicza się do zbadania, czy stwierdzone przez sąd odwoławczy uchybienie daje podstawę do wydania orzeczenia kasatoryjnego (zob. uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17, OSNKW 2018/3/23).

Należy przy tym zauważyć, że kontrola w trybie skargi polega na ustaleniu, czy w realiach sprawy rzeczywiście zaistniała taka podstawa do zastosowania art. 437 § 2 k.p.k. Skoro sąd odwoławczy uznał, że stan faktyczny sprawy uzasadnia jej rozpatrzenie z perspektywy znamion art. 197 § 3 pkt 2 k.k., to słusznie przyjął, że w sprawie zaszła bezwzględna przyczyna odwoławcza, polegająca na rozpoznaniu sprawy należącej do właściwości sądu wyższego rzędu przez sąd niższego rzędu. O właściwości rzeczowej sądu decyduje bowiem kryterium obiektywne i przesądza o niej stan faktyczny, a nie jego ocena przejawiająca się w kwalifikacji prawnej czynu (zob. np. wyrok z 20.10.1994 r., II KRN 211/94, OSNKW 1994/11–12, poz. 75).

Jednocześnie należy podkreślić, że w związku z precyzyjnie określonym zakresem kontroli dokonywanej przez Sąd Najwyższy po wniesieniu skargi na

wyrok sądu odwoławczego, o którym mowa w art. 539a § 1 k.p.k., Sąd Najwyższy nie jest uprawniony do badania granice możliwych następstw rozpoznania sprawy przez sąd odwoławczy (tak uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2019 r., sygn. akt I KZP 1/19, OSNKW 2019/6/30). Oznacza to, że wskazany w uzasadnieniu skargi zarzut ewentualnego naruszenia zakazu *reformationis in peius* na podstawie art. 443 k.p.k. znajduje się poza zakresem kognicji Sądu Najwyższego.

Wobec powyższego należało orzec jak na wstępie.